

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
КАФЕДРА БЕЛАРУСКАГА МОВАЗНАЎСТВА

Анатацыя да дыпломнай работы

**МОЎНАЯ ВАРЫЯНТНАСЦЬ У АПОВЕСЦІ
А. АЛЕКСАНДРОВІЧА, А. ВОЛЬНАГА, А. ДУДАРА
«ВАЎЧАНЯТЫ» І РАМАНЕ Р. МУРАШКІ «СЫН»**

Барычэўская Аляксандра Уладзіміраўна

Навуковы кіраўнік:

кандыдат філалагічных навук, дацэнт

С. М. Запрудскі

Мінск, 2024

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: дыпломная работа складаецца з 62 старонак, 39 крыніц.

Ключавыя словы: МОЎНАЯ ВАРЫЯНТНАСЦЬ, ФАНЕТЫЧНЫ ЎЗРОВЕНЬ, МАРФАЛАГІЧНЫ ЎЗРОВЕНЬ, СЛОВАЎТВАРАЛЬНЫ ЎЗРОВЕНЬ, МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА КАНЦА 1920-х – ПАЧАТКУ 1930-х ГАДОЎ, РЫГОР МУРАШКА, АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ, АЛЕСЬ ДУДАР, АНАТОЛЬ ВОЛЬНЫ.

Аб’ект даследавання: аповесць А. Александровіча, А. Вольнага, А. Дудара «Ваўчаняты» (1929) і раман Р. Мурашкі «Сын» (1933).

Прадмет даследавання: варыянтнасць у беларускай мове канца 1920-х – пачатку 1930-х гадоў.

Мэта дыпломнай работы: выявіць і прааналізаваць моўную варыянтнасць у аповесці А. Александровіча, А. Вольнага, А. Дудара «Ваўчаняты» і рамане Р. Мурашкі «Сын».

Дыпломная работа складаецца з уводзін, чатырох глаў асноўнай часткі, заключэння і спіса выкарыстанай літаратуры.

Метады даследавання: апісальны, структурны, метады лагічнага супастаўлення.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: навуковая навізна дыпломнай работы заключаецца ў тым, што ў ёй на матэрыяле двух мастацкіх празаічных твораў канца 1920-х – пачатку 1930-х гадоў упершыню даследавана праяўленне варыянтнасці ў беларускай літаратурнай мове гэтага перыяду на фанетычным, марфалагічным і словаўтваральным узроўнях. Устаноўлены прычыны моўнага вар’іравання, сярод якіх найбольш важнымі былі: а) агульны стан тагачаснай літаратурнай мовы; б) менш строгая, чым сёння, арыентацыя мастацкай моўнай практыкі на кадыфікацыю; в) няўстойлівасць, непаслядоўнасць, адсутнасць кадыфікацыі і інш. Зроблены спробы супаставіць моўную варыянтнасць гэтага часу з варыянтнасцю папярэдняга нашаніўскага перыяду і варыянтнасцю сучаснай беларускай мовы.

Аўтар пацвярджае самастойнасць выканання дыпломнай работы.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: дипломная работа состоит из 62 страниц, 39 источников.

Ключевые слова: ЯЗЫКОВАЯ ВАРИАНТНОСТЬ, ФОНЕТИЧЕСКИЙ УРОВЕНЬ, МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ УРОВЕНЬ, СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ УРОВЕНЬ, ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ЛИТЕРАТУРА КОНЦА 1920-х – НАЧАЛА 1930-х гг., ГРИГОРИЙ МУРАШКО, АНДРЕЙ АЛЕКСАНДРОВИЧ, АЛЕСЬ ДУДАРЬ, АНАТОЛИЙ ВОЛЬНЫЙ.

Объект исследования: повесть А. Александровича, А. Вольного, А. Дударя «Ваўчаняты» (1929) и роман Г. Мурашки «Сын» (1933).

Предмет исследования: вариантность в белорусском языке конца 1920-х – начала 1930-х годов.

Цель дипломной работы: выявить и проанализировать языковую вариантность в повести А. Александровича, А. Вольного, А. Дударя «Ваўчаняты» и романе Г. Мурашки «Сын».

Дипломная работа состоит из введения, четырех глав основной части, заключения и списка использованной литературы.

Методы исследования: описательный, структурный, метод логического сравнения.

Полученные результаты и их новизна: научная новизна дипломной работы заключается в том, что в ней на материале двух художественных прозаических произведений конца 1920-х – начала 1930-х годов впервые исследовано проявление вариантности в белорусском литературном языке этого периода на фонетическом, морфологическом и словообразовательном уровнях. Установлены причины языковой вариантности, среди которых наиболее важными были: а) общее состояние литературного языка того времени; б) менее строгая, чем сегодня, ориентация художественной языковой практики на кодификацию; в) нестабильность, непоследовательность, отсутствие кодификации и др. Предприняты попытки сопоставить языковую вариантность этого времени с вариантностью предыдущего «нашаніўскага» периода и вариантностью современного белорусского языка.

Автор подтверждает самостоятельность выполнения дипломной работы.

ABSTRACT

Thesis: The thesis consists of 62 pages, 39 sources.

Key words: LANGUAGE VARIATION, PHONETIC LEVEL, MORPHOLOGICAL LEVEL, WORD-BUILDING LEVEL, FICTION OF THE LATE 1920S – EARLY 1930S, RYHOR MURAŠKA, ANDREJ ALEKSANDROVIČ, ALEŚ DUDAR, ANATOL VOLNY.

Object of study: story by A. Aleksandrovič, A. Volny, A. Dudar «Wolf cubs» (1929) and R. Muraška's novel «Son» (1933).

Subject of research: variation in the Belarusian language of the end 1920s – early 1930s.

The purpose of the thesis: to identify and analyze linguistic variation in the story «Wolf cubs» by A. Aleksandrovič, A. Volny, A. Dudar and the novel «Son» by R. Muraška.

The thesis consists of an introduction, four chapters of the main part, a conclusion and a list of references.

Research methods: descriptive, structural, logical comparison method.

Obtained conclusions and their novelty. In the thesis on the material of two artistic prose works of the late 1920s - early 1930s, the manifestation of variability in the Belarusian literary language of this period at the phonetic, morphological and word-forming levels was investigated for the first time. The reasons for language variation were established, among which the most important were: a) the general state of the literary language at that time; b) the orientation of artistic linguistic practice towards codification is less strong than today; c) instability, inconsistency, lack of codification, etc. Attempts have been made to compare the linguistic variability of this time with the variability of the previous period and the variability of the modern Belarusian language.

The author confirms the independence of completing the thesis.